Шаҳримизнинг бир куни

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАБ
РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ МАРТА
ҲАМШАҲАРЛАР—СИЗЛАР УЧУН
ИБРАТЛИ ТАДБИР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

18 ФЕВРАЛЬ 1970 й. ЧОРШАНБА № 41 (1109). БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БОЛАЛАРГА АТАЛГАН ҚЎШИҚЛАР

Ўзбекистон композиторлари союзи правлениесининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган юбилей пленуми ишининг кунларидан бирида болалар қўшиқлари ва болаларга аталган қўшиқлар садоси янгради. Республика композиторлари сўнгги йилларнинг ўзидагина болаларга ёқиб қолган кўпдан-кўп қўшиқлар басталадилар. И. Акбаров, Ф. Назаров, А. Муҳамедов, К. Абдуллаев, Ғ. Қодиров, С. Варелас ва бошқа муаллифларнинг қўшиқлари шулар жумласидандир. Бу қўшиқлар радио ва телевидение орқали берилаётган концертларда айтилмоқда, мактаб хорлари ҳамда пионерлар саройларининг хорлари ижро этмоқда.

(ЎзТАГ).

СУРАТДА: республика «Билимлар уйи».

Техника тараққиёти йўлида

КАТТА ЭЪТИБОР

«Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмасида техника тараққиётига ва ишлаб чиқариш қувватини оширишга катта эътибор бериб келинмоқда. Иваново областининг Шуе шаҳридан келтирилган 15 та машина худди ана шу мақсадга хизмат қилади.

Бугун

фирма монтажчилари ўнинчи машинани «оёққа» қўйдилар. Қолганлари шу ой охиригача монтаж қилинади. Машиналар ишга туширилиши билан саноат корхоналари учун техника ленталари ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлиги ортади.

Тўрт ойлик топшириқни 22 апрелга бажариш ва планга қўшимча ўттиз минг сўмлик буюм реализация қилиш мажбуриятини олган коллектив сўзининг устидан чиқяпти.

Январь ойида пландан ташқари ўн икки минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Февраль ойига белгиланган бир миллион 265 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажариш ва планга қўшимча 15 минг сўмлик буюмлар бериш учун социалистик мусобақа қизитиляпти.

● Шаҳар—қишлоққа

ЯНГИ ҒИШТ ЗАВОДЛАРИДА

Бугун

«Узколхозпроект» лойиҳалаш институти инженер-техник ходимлари яна бир лойиҳани яратиб бўлдилар.

У Андижон области Избоскан районидаги колхозлараро янги ғишт заводи биносидир. Собиқ завод йилига 200 минг дона ғишт ишлаб чиқарар эди. Замонавий техника воситалари билан шайланадиган янги завод йилига 12 миллион дона пишиқ ғишт тайёрлайди.

Завод лойиҳасини Г. Г. Коновалов бошчилигидаги инженерлар группаси тайёрлади. Институт ходимлари шу областнинг Қўрғонтепа районида ҳам ана шундай улкан ғишт заводи лойиҳасини тайёрламоқдалар.

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР УЧУН

Тошкент электротехника заводи кўпгина чет эл мамлакатларига ўз маҳсулотларини юбориб туради. Айниқса, Африка қитъасидаги деярли барча мамлакатлар, Бирлашган Араб Республикаси, Ҳиндистон, Афғонистон ва бошқа ўлкалар завод маҳсулотини яхши билишади.

Бугун

корхона коллективи Греция мамлакати буюртмасини бажаришга киришди. Грецияга бошқарув шчити ва электростанция буюмлари юборилади. Шу кварталда завод ўз маҳсулотларини Марокаш, Болгария ва Румыния мамлакатларига жўнатади.

«Қишлоққа кўплаб машиналар!» шиори остида меҳнат қилаётган Ўзбекистон пахтачилик машинасозлиги заводи — «Узхлопкомаш» меҳнат аҳли доҳий юбилейига муносиб совға ҳозирлаш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: йиғувчи слесарь Абдусаттор Абдуқодиров навбатдаги кўтариш механизмини йиғиш пайтида.

СЕРМАЗМУН АСАРЛАР

ПОЙТАХТДАГИ ОКРУГ ОФИЦЕРЛАР УЙИДА РЕСПУБЛИКА МЎЙҚАЛАМ УСТАЛАРИ КЎРГАЗМАСИ ОЧИЛДИ.

...Бепоён саҳро Сувсизликдан қақраб ётган ариқ палахса бўлиб ёрилиб кетган. Ариқ ўртасида қўл кучи билан кун кўрувчи деҳқон, сув дея, нажот сўрайди... Рассом В. Петров ўтмиш ҳақидаги лавҳани ана шундай тасвирлайди. Санъаткор «Сув келди» деган иккинчи асарида ўша орзусининг рўёбга чиққанини акс эттиради. Орадан йиллар ўтиши билан Мирзачўл гуллаган водийга, бўстонга айланади.

Бу ерда Совет Иттифоқи Қаҳрамони, рассом Самиғ Абдуллаевнинг «Туркистонликлар Ленин ҳузурида» деган асари диққатга сазовордир. Доҳий В. И. Ленин ва унинг содиқ сафдошлари Туркистон меҳнаткашларининг вакилларини қабул қилишмоқда. Самимий суҳбат бошланган. Улар Туркистон республикасининг келажаги, меҳнаткашларнинг бахт-саодати ҳақида фикрлашмоқдалар. Картинада яратилган образлар ишонарли ва тўлақонлиги билан ажралиб туради.

...1941 йил. Совет Иттифоқига фашист газандалари бостириб кирганлиги ҳақида машъум хабар тарқалган.

Ленин мавзолейи. Ҳавонинг авзойи бузуқ. Осмон қорайиб, бир чеккаси қизғиш нурда мавзолей олдида душманга нисбатан қаҳр-ғазаби ошиб кетган нуроний она лаънат ўқимоқда. У ўғлига мадад бериб, қора кўзини фронтга юбориш учун бу ерга келган. Ёш жангчи севгилиси билан хайрлашмоқда. Санъаткор В. Сосеровнинг «Москва, 1941 йил» деган бу картинасида совет кишиларининг иродаси, ватанпарварлиги, мардлиги ҳақида ёрқин тасаввур олиш мумкин. Уч киши доҳий мавзолейи олдида унинг васиятларига содиқ қолиб, қасамёд қилаётгандек.

Бир қатор рассомлар ўз ижодларини доҳийнинг ёрқин образини яратишга бағишлашган. Юбилей кўргазмасида доҳий сиймоси акс эттирилган кўпгина портрет, картиналар бор.

Рассом Неъмат Қўзибоев кўргазмага бирнеча асарлар тақдим қилган.

...Москва Горькиси. Ҳаммаёқ гўзал. Суянчиқли ўриндиқда Ильич ором оляпти. У қўлидаги қандайдир ҳужжатни синчковлик билан ўрганяпти.

Рассом бу асарида доҳийнинг образини яратиш билан унинг ажойиб фазилатларини ҳам қамраб олган.

Булардан ташқари Н. Пудовкиннинг «Володянинг ёшлиги», М. Саидовнинг «Аския», Ҳ. Раҳмоновнинг «Мактаб музейи», Д. Рўзибоевнинг «Колхоз раиси» ва бошқа асарлар ўз мазмуни, бадиийлиги билан кўргазмага чиройли жило бериб турибди.

Ўзбекистон рассомларининг юбилей асарлари кўргазмаси бир неча кун намойиш қилингач, энг яхши асарлар Москвага, Бутуниттифоқ доҳий юбилейи кўргазмасига юбориш учун танлаб олинади.

А. ПЎЛАТОВ.

СУРАТЛАРДА: кўргазмага қўйилган янги асарлар (чапда юқоридан пастга) Н. Пудовкин «Навқирон Ленин», Н. Қўзибоев «Ленин Горкада» расмлари, ўнгда (юқоридан пастга) — В. Ларионов «Хзёл оғушида» (ёғочга ишланган гравюра) ва К. Богдасарова ишлаган Ўзбекистон ССР халқ рассоми Р. Аҳмедовнинг бюсти.

Аҳолига қулайлик

ОЛТИ МИНГ КИШИГА

Бугун

«МАРКАЗ-4» КВАРТАЛИДА ҚАД КЎТАРГАН ЖАМОАТ МАРКАЗИНИ ПАРДОЗЛАШ ИШЛАРИ БОШЛАНДИ. МАРКАЗНИ РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ ВОРОНЕЖ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИ БИНОКОРЛАРИ БУНЁД ЭТИШЯПТИ.

Икки минг квадрат метрдан ортиқ ҳажмли жамоат марказида ошхона, химчистка пункти, электр устахонаси, сартарошхона, озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари жойлашади.

Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейигача очиладиган жамоат маркази 6 минг кишига хизмат қилади.

Бу воронежлик азаматларнинг сўнгги объектидир.

●

ТУХУМЛАР МУЗХОНАСИ

Рисовая даҳасида республикада биринчи марта тухумлар музхонаси қуришга киришилди.

Бугун

3-қурилиш трестининг 15-бошқармаси объектда асосий блокларни монтаж қилиш ишларини бошладилар.

Бино тўрт қаватли корпусдан иборат бўлиб, унинг омборхоналари замонавий техника воситалари билан шайланади. Бу корхона бир йўла 35 миллион дона тухумни сақлайди.

Музхона лойиҳасини «Гипроторг» институти инженерлари яратишган.

● *Шаҳар хўжалиги мавзуида*

Пешқадамлар

127-автобаза ҳайдовчилари ўтган йили пландан ташқари 35,7 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташиб бериб, 15 минг сўм фойда олган эдилар. Беш йиллик план топшириқларини анча олдин бажариб қўйган И. Стасок, И. Зияев, Т. Хидиров, К. Архипов, Т. Мирзакаримов, З. Муҳаммадиев каби илғор, ташаббускор ҳайдовчилар ҳозирги кунда янада ғайрат билан ишламоқдалар.

Бу меҳнатсевар коллектив январь ойи юк ташиш топшириқларини 109,9 процент қилиб адо этган эди. Улар февраль ойида ҳам улкан ғалабаларни қўлга киритишга ҳаракат қилишмоқда.

Ҳозирги кунда ЗИЛ-130 двигатели автобазанинг ўзида ремонт қилинмоқда. Илгари бу машиналар авторемонт заводларида ремонт қилинар, бу эса унинг ремонт таннархини ошириб юборар эди. Машиналар автобазада ремонт қилиниши туфайли 10 минг сўм фойда кўрилди.

ТАРҒИБОТЧИ ОЛИМЛАР

Шу кунларда республикамизнинг ҳамма жойларида меҳнаткашлар КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига» Тезисларини чуқур ўрганмоқдалар. Ўзбекистон Фанлар академияси Тарих ва археология илмий текшириш институтининг ходимлари ҳам бу муҳим тарихий ҳужжатни меҳнаткашлар ўртасида кенг пропаганда қилишда ғайрат кўрсатмоқдалар.

Илмий ходимлардан С. Раҳимов, Э. Ҳожиевларнинг Тезислар ҳақидаги лекция ва суҳбатларини сирдарёлик чўлқуварлар қизиқиш билан тинглашди. Ў. Исломов, В. Чеботареваларнинг Тезисларга бағишланган чиқишларини пойтахт области меҳнаткашлари мамнуният билан кутиб олдилар.

Кичик илмий ходимлардан А. Абдужамилов, Х. Абдуллажонов, А. Алимов, С. Юнусов ўртоқлар Наманган ҳамда бошқа областларнинг қатор колхоз-совхозлари меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб, доҳиймиз В. И. Ленин ҳаёти, революцион фаолиятига оид лекциялар ўқидилар.

Пропагандистлар ўчоғи

Шаҳар кечки марксизм-ленинизм университетининг тракторсозлик заводи ҳузурида самарали ишлаб турган филиали малакали пропагандистлар тайёрлаб берувчи асосий билим ўчоғи бўлиб хизмат қилмоқда. Бу ўқув йилидан бошлаб филиалда партия хўжалик факультети, меҳнатни илмий ташкил этиш ва философия бўлими янгидан иш бошлади.

Ҳозир филиалдаги барча факультет ҳамда бўлимларда завод ишчи, инженер-техник ходимларидан етмиш киши ўз сиёсий билимларини оширмоқдалар.

Шуниси қувончлики, филиални бу йил тамомлаб чиқаётганларнинг кўпчилиги заводда ишлаб турган сиёсий маориф шохобчаларида пропагандистлик қилмоқдалар.

Саломатлик—туман бойлик

БОЛАЛАР ПОЛИКЛИНИКАСИ

Бугун

ЧИЛОНЗОР МАССИВИДАГИ 8-БОЛАЛАР ПОЛИКЛИНИКАСИ ҚУРУВЧИЛАР ШАҲАРЧАСИДАГИ ЯНГИ БИНОГА КЎЧИБ ЎТДИ.

Шаҳримизда меҳнат қилган «Мосстрой» қурилиш поезди қурувчилари ўзининг маъмурий биносини поликлиникага совға қилди. Бинодаги қирқдан ортиқ шинам хона энг яхши медицина аппаратлари билан жиҳозланади.

●

КАСАЛХОНАДА ЯНГИ БЎЛИМ

Бугун

ШАҲАР ТЕМИР ЙЎЛ КЛИНИКА КАСАЛХОНАСИНИНГ ТЕРРИТОРИЯСИДА ЯНГИ ТЕРАПЕВТ БЎЛИМИ ИШ БОШЛАДИ. Бўлимда 240 бемор даволаниши мумкин. «Средазтрансстрой» трестига қарашли 209-қурилиш бошқармаси устакорлари бўлимни замонавий техника асосида жиҳозладилар. Давлат қабул қилиш комиссияси корпусни яхши баҳолар билан қабул қилиб олган эди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига СССР Транспорт қурилиши министрлигининг конкурсида қатнашиш учун шу корпус ҳам тақдим этилди.

Ҳар куни Тошкентга ўзбек халқининг Совет ҳокимияти даврида эришган оламшумул ютуқлари билан яқиндан танишиш учун чет эллардан кўплаб меҳмонлар келиб турадилар.

СУРАТДА: чет эллик меҳмонлар шаҳарнинг тарихий обидаларидан бири Кўкалдош мадрасаси билан танишмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

МАҲАЛЛА ОБОДОНЛАШМОҚДА

Шаҳримизда обод маҳаллалар кўп. Шулардан бири Октябрь районидаги Абдулла Набиев номли маҳалладир. Маҳалла кўчаларига асфальт ётқизилган, хонадонларга водопровод ўтказилган, оқшомда кўчалар Ильич нури билан чароғон бўлади. Шу кунларда маҳалла аҳли ўз кучи билан, бир ёқадан бош чиқариб катта клуб биноси қурмоқда. Клуб битиш арафасида турибди.

Маҳаллани ободонлаштиришда маҳалла комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғани Аъзамовнинг хизмати каттадир.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ «Совет Иттифоқининг сиёсати Яқин Шарқ районида тинчликни қарор топтиришга ҳамда миллатларнинг бир-бирини қиришини тугатишга, урушларнинг тугатилишига қаратилган. Совет Иттифоқи Араб давлатларига ўз хавфсизлигини, ўз адолатли манфаатларини ҳимоя қилиш қобилиятини мустаҳкамлаш йўлида зарур мадади кўрсата беради», дейилади Яқин Шарқдаги кескин вазият муносабати билан эълон қилинган ТАСС баёнотида.

✦ СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукумати номидан Югославия Федератив Социалистик Республикаси иттифоқ ижроия вечасининг раиси М. Рибичични расмий визит билан Совет Иттифоқига келишни таклиф қилди. Таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

✦ СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Яман Араб Республикасининг Бош министри Моҳсен ал-Айнига телеграмма йўллаб, уни Яман Араб Республикаси ҳукуматининг раҳбари лавозимига тайинланиши билан табриклади.

✦ Кеча Куба Республикасининг савдо делегацияси Москвадан Гаванага учиб кетди.

✦ Кеча Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши биносида «В. И. Ленин аёлларнинг жамиятдаги роли ва социалистик мамлакатларда аёллар масаласини ҳал қилиш тажрибаси» мавзуида симпозиум иш бошлади.

● *Институт янгилиги*

ОТАЛАР ИЗИДАН

Оталар сўзи —ақлнинг кўзи, дейди доно халқимиз. Дарҳақиқат ҳақ гап бу! Куни-кеча Низомий номидаги Давлот педагогика институти партия комитети ташаббуси билан ветеран коммунистлар билан ёш коммунистларнинг кенгаши ҳам шу руҳда ўтди.

Кенгашда профессор Ш. Абдуллаев, доцентлар Р. Бойжонов ва Р. Отажоновлар ёш коммунистларнинг қандай бўлиши кераклиги ҳақида гапирдилар. Доҳийнинг қутлуғ тўйи олдидан ўқишда, меҳнатда ўрнак-намуна кўрсатишни уқтиришди.

Ёш коммунистлар Ф. М. Трудников, Р. Искандаров ва бошқалар доимо оталар изидан боришлари, тартиб ва интизомда ўрнак бўлишга сўз бердилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

УЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

ПРАГА, 17 февраль. (ТАСС). Бу ерда 10—16 февралда ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши енгил саноат бўйича доимий комиссиясининг 12-мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар: Болгария, Венгрия, ГДР, Монголия, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакия делегациялари қатнашдилар.

Комиссия енгил саноат, ёғочсозлик ва полиграфия саноатини ривожлантириш ва кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш турларини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши 23-махсус сессияси қарорларини бажариш мақсадида белгиланган тадбирлар лойиҳасини муҳокама қилдилар ва тасдиқладилар.

ГДР енгил саноат министри И. Виттик мажлисда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги тўғрисида доклад қилди. У, социалистик лагерь мамлакатлари, халқаро ишчилар синфи ва унинг революцион партиялари шу шонли тарихий сана муносабати билан ўз кучларини кўрикдан ўтказаётганликларини, янги истиқболларини ҳамда навбатдаги вазифаларини белгилаётганликларини, тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги жанговар бирликни мустаҳкамлаётганликларини таъкидлади.

Мажлис иштирокчилари В. И. Лениннинг Прагадаги музейини бориб кўрдилар.

ЯНА БИР МАШҚ...

ЛИМА, 16 февраль. (ТАСС). Футбол бўйича СССР терма командаси бу ерда Перу терма командаси билан учрашди. Ўйин 0 : 0 ҳисобида тугади.

Совет командаси қуйидаги составда ўйнади: Рудаков, Дзодзуашвили, Шестернёв, Ловчев, Хурцилава, Серебрянников, Мунтян (Киселёв), Асатиани, Бишовец (Пузач), Гершкович ва Нодия.

Совет футболчилари Перудаги ўзларининг иккинчи учрашувларини бугун ўтказадилар.

Вл. БАХМЕТОВ

УНУТИЛМАС УЧРАШУВ

ЛЕНИН ҲАҚИДА ХОТИРАЛАР

Биз Владимир Ильич овозини революция йилларида, ундан кейин қора реакция даврида узоқдан, чет элдаги тўсиқлар оша самодержавие шароитларида эшитган бўлсак, Октябрь революциясидан сўнг, унинг сўзлари пролетариат диктатураси раҳбарининг овози бўлиб янгради. Унинг овозини эшитишга масофанинг узоқлиги ҳам тўсиқ бўлолмади. У, Ульянов—Ленин, биз билан бирга бўлди, жойлардаги ҳар бир ҳаракатни кузатиб турди, эртанги кунимизни айтиб берди, янглишмаслигимиз учун бизни доимо огоҳлантирди. Сибирда Совет ҳокимияти ўрнатилган вақтларда ундан кейин мен ишлаган бошқа жойларда: туғилган шаҳрим Воронежда ва айниқса, Волга бўйида, Қозонда, Татаристон Автоном Совет Социалистик Республикаси тузилган вақт мен буни доимо ҳис этиб турдим.

Халқларнинг мустамлакачилик турмаси бўлган чекка ўлкани автоном республика қилиб қуришда Ленин йўлбошчи бўлди. Бунинг тўғрисида ҳар ерда: Қозонда, ерли халқ орасида, шаҳардаги ва районлардаги митингларда, намойишларда завқланиб гапирдилар.

Ёш республика делегатлари партиянинг ўнинчи съездига йўл олишди. Республикадаги партия-совет ишларининг боришига катта аҳамият берган Владимир Ильич билан учрашувни кутганда, уларнинг ўз ишлари ҳар ёқлама ўринланган, деб бўлмас эди.

Гражданлар урушидан кейин республикада хўжалик ишлари жуда секин оёққа турмоқда, халқнинг онг-билимини кўтариш, янги маданият ўчоқлари қуриш ишлари районлардагина эмас, Қозоннинг ўзида ҳам жуда тез бораётгани йўқ эди.

Мен съезд залида, саҳнага яқинроқ ўрнашиб, подшо-буржуазия вақтида ўзи кўзга кўринмаса ҳам, яширин матбуот орқали Ильич, Тулин, Н. Ленин имзоси билан, баъзан бутунлай имзосиз ҳар доим бизнинг ёнимизда, дилимизда бўлган одамни ҳаяжонланиб кута бошладик. Қўнғироқ чалинди залга эски камзуллар, солдат гимнастеркалари кийган кишилар кирдилар ва бир зумда зал одамлар билан лиқ тўлди.

Шипда онда-сонда қизариб қадимги люстралар ёнди, қизил алвон билан ўралган колонналарнинг қубба безаклари очиқроқ кўрина бошлади.

Ёнимда ўтирган ўртоқ, елкамга туртиб: Ленин!—деди. Ва биз тик турдик.

Ҳа, бу ўша эди. Кенг елкали, паст бўйли, эгнида ёқаси қўй терили пальто. Қулоқчин кийгани учун у фабрика ишчисига ўхшар эди. У телпагини чўнтагига тиқди, кейин пальтосини тезгина ечиб, ўриндиқ орқасига қўйди, қизил сукно ёпилган стол ёнига келиб ўтирди-ю, бошини кўтарди...

У олдидаги қоғоз уюмини титкилаб-титкилаб, қўли билан пайпаслаб қалам олди, лекин биздан—залда ўтирувчилардан кўзини узмади, залдагиларнинг кўзи ҳам унга тикилган эди. Бу—мамлакатнинг турли бурчакларидан йиғилган делегатларнинг ўз йўлбошчилари билан сўзсиз, лекин жуда кўп маъно англатадиган суҳбатлари эди.

Орқа қаторда ўтирган делегатларга бурилиб қараб, уларнинг чеҳраларида ҳаяжонланишни эмас, коридорларда бундан бир минут илгари бўлган қизғин суҳбатдан тўлқинланиш эмас, балки ўзларига, ўз кучларига, эртанги кунга, орқаларида турган миллионларнинг ёрқин келажагига комил ишончни кўрдим. Сўзсиз суҳбатнинг кишини ҳайратда қолдирадиган даражада маънодор бўлиши худди ана шунда эди.

Зал деворларини титратадигандай, люстра чироғини ўчирадигандай бўлиб кучли олқишлар янгради. Қарсак овозига ўриндиқларнинг дупири қўшилди, саҳнадагилар ва залдагилар тик туриб ҳаяжон ичида чапак чалдилар.

Владимир Ильич сўзга чиқувчилар столи ёнидан ўтиб, саҳнанинг четига келди, тартибга чақиргандай, қоғоз ушлаган қўлини чўзди, лекин гулдурос қарсаклар тўхтамади. Биз энг яқин, энг қадрдон, энг суюкли киши билан учрашувнинг бахтли онларини узоқроқ чўзишни истардик. Ильич соатига қаради ва гинали жилмайиб, бошини чайқаб қўйди.

Қарсаклар тинди, лекин ҳали ҳам залда ўриндиқларнинг дупирлаган овози эшитилиб турарди.

Ленин сўз бошлади:

— Россия коммунистлар партиясининг ўнинчи съездини очиқ деб эълон қилишга рухсат берингиз, ўртоқлар!—деди.

Унинг ҳар бир сўзи тушунарли, оддий эди.

— Уч ярим йил давом этган оғир курашда, — деб давом этди Ильич — биз ўз еримизни душман аскарларидан тозалашга эришдик!... Буни биз курашиб олдик!

Мағрур жилмайишдан сўнг, унинг ўткир кўзларида кескин жиддийлик жилваланди. У партия олдида турган хўжалик планларинигина эмас, советлар республикасида синфлар орасидаги муносабатларнинг асосий негизига тегишли вазифалар тўғрисида, урушдан кейинги тинч ҳаётга ўтиш вазифалари тўғрисида гапира бошлади...

Йиғилиш орасидаги бир танаффусда президиумдагилар ўтиришган саҳна ёнидаги хонада қозонликларнинг Ленин билан унутилмас учрашувлари бўлди.

...Қозонлиқлар делегатларнинг баъзилари Лениннинг Қозон университети студенти бўлганлиги, революцион фаолиятини шу ерда бошлагани ҳақида гапиришди ва қозонликлар бу билан фахрланишларини айтишди.

Владимир Ильич қўлини силтаб қўйди ва Қозон университети Лобачевский, Бутлеров, Зинин каби машҳур олимлар билан фахрланиши керак, деди.

Энди студент Ульяновга келсак, уни юридик факультетига кириб ўқий бошлагач, биринчи ойдан кейиноқ, ана у нима...— Ильич қўли билан ишора қилди.—Унинг бошига уриб қўлга олишди!—деди.

— Бизнинг университет шунинг учун ҳам машҳур,—дейишди,—Қозон делегатлари.

— Сиз, подшо суди ҳукмининг раҳмсизлигига қарамасдан, студентларни самодержавиега қарши кўтардингиз...

— Юрингиз, дўстлар, деди Ильич, овозини баландроқ кўтариб,—ҳозирги замон учун энг зарур нарсалар тўғрисида гаплашайлик.

Лекин унинг атрофидагилар гапни тўхтатмадилар, кимдир Қозон университетида ўқиган Лев Толстойни эслади. Ильич ёш йигитлардай тезгина:

— Юрингиз, ундай бўлса, Қозоннинг машҳур нонвойини эслайлик!—деб қўшиб қўйди.

— Ҳа, ҳа, Горький!—деб қичқирди делегатлардан бири.

— Мана, мана!—деди Ильич.—Шуни ҳам айтингизчи: бизнинг татар адабиёти қандай аҳволда? Ҳалиги... оти нима эди... Мулланинг ўғли... Пушкин, Лермонтов асарларини ўз она тилига таржима қилган Абдулла...

Мен:

— Тўқаев!—деб айтиб юбордим.

— Шоирнинг ишини давом эттиришга лаёқатли одам борми?...

Мен бир қанча ёш татар ёзувчиларининг номини айтдим.

— Демак, ўрада дори тугамабди!—деди Ильич жилмайиб. Сизларда журналистика, газета иши қандай?

Владимир Ильич газета нусҳаси тўғрисидаги, унда миллий зиёлиларнинг қандай қатнашиши, ҳатто полиграфик база тўғрисида бир қанча савол берди ва тўсатдан:

— Сиз татар тилини биласизми?—деб сўради.

Аввал бизда Губерна касаба совети раиси, кейин Меҳнат халқ комиссари лавозимида ишлаган бир ўртоқ менинг жавобимни бўлиб, бундай деди:

— Владимир Ильич, қозонликлар ўтган йилдаёқ умумий таҳрир остида татар ва рус тилида битта газета чиқаришга қарор қилишди. У қўли билан мен тарафни кўрсатди.—Уни рус тили бўйича редактор қилиб ва Қозоннинг ёш бир журналистини...

— Шагифуллинни,—деб айтиб қўйдим мен.

— Ҳа, Шагифуллинни—татар тили бўйича редактор қилиб қўйишди.

Владимир Ильич бизни маъқуллаб бош силкиди, шундай бўлса ҳам рус босмаси редакторига ҳам татар тилини билиш ёмон бўлмас эди деб қўйди. Лекин менинг ўнғайсизланганлигимни кўриб, ҳеч сўзсиз тугатиб, ўзларининг совет кишилари шубҳасиз билиши зарур бўлган умумий тил— бизнинг партиямиз тили борлигини, уни билиш — ҳар бир миллий редакторларнинг муқаддас бурчи эканлигини айтди.

Съезднинг ўн олтинчи мартдаги сўнгги йиғилишида Владимир Ильич якунловчи нутқ сўзлади. У халқаро буржуа сотқин матбуотининг дунёда биринчи марта пролетариат диктатураси ўрнатилган мамлакатнинг обрўсини туширишга уринишидан аччиқ кулди.

Ишчилар билан деҳқонлар орасидаги иттифоқни мустаҳкамлаш учун, партиянинг бутун кучларини тўплашга чақириб, у ўз нутқини партия шу съездда мустаҳкам жипслашиб, оламшумул аҳамиятга лойиқ бўлган тарихий ғалабаларга эришади деган ишонч билан тамомлади.

Унинг бу сўзларига қўшилиб залда халқаро гимн янгради. Барча кишилар аскарлардек тик туриб, унга инсоният тарихида биринчи социализм давлатига асос солувчига, кўзларини узмай қараб турдилар.

Татарчадан Г. МУҲАМЕДЖОНОВА таржимаси.

В. И. Ленин хиёбони қурилиши шаҳримиздаги зарбдор юбилей объектларидан бири ҳисобланади. Бу ерда 11-«Висотстрой» тресги 2-қурилиш бошқармасининг Г. Синицин бошчилигидаги бир группа қурувчилари самарали меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: мастер Г. Синицин бажарилган ишларнинг сифатини текширмоқда.

Р. Абдураҳмонов фотоси.

МАҲОРАТ ВА ИЗЛАНИШ ЙЎЛИДА

Кеча

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг учинчи павильонида Ўзбекистон ёшларининг техника ижодий ишлари намойиш қилинди. В. И. Ленин юбилейига бағишлаб очилган кўргазмага 200 га яқин экспонат қўйилди. Радио-электроника, машинасозлик, енгил саноат бўлимлари ва техника билим юртидаги моҳир қўлларнинг ижодий ишларидан намуналар бор.

Тошкент трактор йиғув заводининг ёш новаторлари ўзларининг янги техника ижодлари билан қатнашганлар. Заводнинг ёш рационализатори Ш. Каримов ўтган йили тақдим этган 9 та таклифининг ҳаммаси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу таклифлар ускуналар конструкциясини такомиллаштиришга ҳамда ишлаб чиқариш маданиятини оширишга хизмат этмоқда.

Бир ой давом этадиган кўргазма кунларида ёш томошабинлар биринчи ихтирочи ҳамда 1919 йилда Туркистон республикасида ихтирочилик ва рационализаторлик ишларини бошлаш ташаббускорларидан бири бўлган Сергей Иванович Поваренних билан, пахта териш машиналарини яратган ихтирочилар ва бошқа мутахассислар билан учрашадилар.

Кўргазма кинолекторийларида халқ хўжалигида техника тараққиётини ривожлантиришга меҳнаткашлар ва ёшлар қандай хисса қўшаётганлигига бағишланган техника кинофильмлари намойиш қилинади. Ихтирочилик ҳуқуқлари тўғрисида лекциялар ўқилади.

«Промсвязь» заводи мамлакатимиздаги кўпгина алоқа муассасалари учун турли хил асбоблар ишлаб чиқаради.

СУРАТДА: заводнинг контроль сигнал механизмларини йиғувчи пешқадам бригада бошлиғи Геннадий Семёнов иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

Китоб рассомларининг конкурслари

Совет Иттифоқи 1971 йилда Лейпцигда бўладиган халқаро китоб санъати виставкасида қатнашади. ТАСС мухбирига қуйидагиларни хабар қилишди. Совет миллий тайёргарлик комитетида жаҳондаги бу йирик ижодий кўрикка бағишлаб, графика ва китоб санъати соҳасидаги энг яхши ишлар учун рассом безовчиларнинг конкурси ўтказилади.

Мамлакатимиз мастерлари олдига бир қанча вазифалар қўйилган. Бу вазифалардан энг муҳими китобларда Ленин мавзусини тасвирлашдир. Рассомлар В. И. Ленин танланган асарларининг томларидан бирини ва Владимир Ильичнинг иккита асари — «Давлат ва революция», «Материализм ва эмпериокритицизм» асаридан бирини безашлари керак. Бундан ташқари улар Ильичнинг «Коммунизмда болаларча сўллик касали» ва «Фалсафа дафтарлари» асарларининг титул листини безаш в шу асарларнинг қўш саҳифаларини безаш конкурсида қатнашадилар.

Халқаро виставкани унда қатнашадиган мамлакатларнинг экспозициялари, шунингдек махсус тематик экспозициялар ташкил этади. Шу муносабат билан совет миллий тайёргарлик комитети эълон қилган бир қанча бошқа ижодий топшириқлар ҳам диққатга сазовордир. Юнеско 1971 йилда Ф. М. Достоевский туғилган куннинг 150 йиллиги нишонлашини ҳисобга олиб, конкурс мавзуи қилиб улуғ ёзувчининг асарларини танлаб олишга қарор қилинди.

Мамлакатимизнинг рассомлари совет ёзувчиларидан К. Федин, Ч. Айтматов, М. Стельмах, Ю. Смуул асарларини ким яхшироқ безаш юзасидан ўтказиладиган конкурсда ҳам қатнашадилар.

Совет миллий тайёргарлик комитети шу йилнинг 1 июнини ана шу асарларни топширишнинг энг охирги муддати деб белгилади.

Яқинда 24-мактаб биносида Октябрь район мактаблари 5 —8 синф ўқувчиларининг география фани бўйича олимпиадаси бўлиб ўтди. Бу олимпиада ўқувчиларнинг географиядан олган билимларини аниқлашда улкан синов бўлди.

СУРАТДА: ўқувчилар география фанидан берилган саволларга ёзма жавоб қайтармоқдалар.

Р. АЛЬБЕКОВ фотоси.

Мастер—устоз, тарбиячи

Қалбга йўл топиб

Тошкент тўқимачилик инженерлари институти тикувчилик технологияси факультетини тугаллаган Қумрига «Юлдуз» фирмасига боришни таклиф этишди.

Ишни у цехдаги тикув жараёнлари билан танишишдан бошлади. Институтда олган назарий билимларини ҳаёт билан боғлашга интилди. Билганларини касбдош дугоналаридан аямади. Билмаганларини эса тажрибали устозларидан ўрганди.

Дарё сувини баҳор тоширар, инсон қадрини меҳнат оширар, деганларидек Қумри Маҳмудова ишчанлиги, ширинсўзлиги, қобилияти билан коллектив ҳурматини қозонди.

Фабрика маъмурияти уни болалар кийимлари тикиш цехига бош мастер қилиб тайинлаб янглишмади.

—Маҳмудова билан ҳар қанча фахрлансак арзийди, — дейди фирма директори Ҳ. Абдуллаева. Чунки у бизнинг ишончимизни оқлаяпти. У раҳбарлик қилаётган цех энди фирмамиздаги илғор цехлар қаторидан ўрин олди. Кишилар қалбига йўл топиш, ишчиларга ғамхўрлик кўрсатишда тиниб-тинчимайдиган бу аёл цехдаги ёш чеварларга алоҳида аҳамият беради. Яқинда ишга келган М. Расулева, Г. Клюева, М. Жамилова каби ёш ишчилар М. Ходихўжаева, А. Окопник ўртоқларга бириктиб қўйилди. Эндиликда бу ишчилар устозлар билан бир қаторда ишлашяпти.

Цех мастерининг иш кўзини билиб, коллектив билан ҳамнафас ва ҳамкорликда иш олиб бораётганлиги ўз самарасини кўрсатди.

Илгари қолоқ ҳисобланган цех ҳозир илдамлаб кетди. Тайёрланаётган буюмларнинг 99 проценти биринчи сортга топширилмоқда. «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективининг 1969 йил ишлаб чиқариш планини муддатидан олдин бажаришида ва планга қўшимча бир миллион 258 минг сўмлик маҳсулот беришида Қ. Маҳмудова мастерлик қилаётган цех коллективининг ҳам ҳиссаси катта бўлди. Фақат болалар учун пландан ташқари 2070 костюм ва 2157 мактаб формаси ишлаб чиқарилди.

Шу кеча-кундузда доҳиймиз В. И. Ленин юбилейи шарафига мусобақани қизитиб юборган коллектив шонли санага меҳнат совғалари тайёрлашни ўзларига асосий шиор қилиб олдилар.

Мастер Қ. Маҳмудова ишчилар қалбига йўл топиб, уларни янги-янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

«ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ ЛЕНИН ТЎҒРИСИДА»

Сиёсий адабиёт нашриёти «Жаҳон халқлари Ленин тўғрисида» сарлавҳали тўпламни босмадан чиқарди. Китобга киритилган материаллар Ленин ғояларининг инсоният тақдирига ўтказган катта таъсирининг ёрқин исботидир. Коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоблари, жамоат арбоблари, олимлар ва ёзувчилар, Европа, Осиё, Африка, Америка ва Австралиянинг оддий кишилари шу тўғрида ўз фикр-мулоҳазаларини айтганлар.

Тўпламда Ленин ва унинг таълимоти ҳақида жаҳондаги қарийб 70 мамлакатнинг намояндалари айтган фикрлар бор.

СУРАТЛАРДА: 1. Атом реакторининг асосий бошқарув пульти. Оператор Д. Зуева, бош инженер ёрдамчиси М. Мирзаев ва смена бошлиғи А. Шахназаровалар реактор ишини кузатишмоқда.

2. Атом реакторини ишга тушириш учун тайёргарлик пайти.

Х. ШОУМАРОВ фотолари.

Атом инсон учун хизмат қилмоқда. Қибрайдаги ядро физикаси институтининг илмий ходимлари атом реакторида ҳосил бўлган занжирли реакциянинг табиатда учрайдиган барча моддаларга таъсирини ўрганиб чиқмоқдалар.

Атом реакторининг қурилганига ўн йил тўлди. Шу давр ичида кўп ютуқлар қўлга киритилди. Эндиликда реакция туфайли нурланган моддалар ёрдамида халқ хўжалигига тааллуқли кўпгина муаммолар ҳал қилинмоқда.

ТАНИШИНГ, ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ

БОҒБОННИНГ БАХТИ

Сайфиддин ота пойтахтимизнинг Октябрь районида истиқомат қилади. Ёши ҳам етмишларга яқинлашиб қолди. Анчадан буён пенсияда. Лекин сиз уни уйида камдан-кам учратасиз. Баъзи кишилардай қўл қовуштириб, бекор ўтиришни хуш кўрмайди. Қачон қараманг, академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик - виночилик илмий-тадқиқот институти боғларида, ё бўлмаса, Мирзачўлда, Бухоро областида, Зарафшон воҳасида...

Ҳа, бутун умрини, қайноқ фаолиятини боғлар барпо этишга, ўлкамизни мевазор боғ-роғларга буркашга сафарбар этаётган Сайфиддин ота Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедов сингари сира тиниб-тинчимайди.

Яқинда Сайфиддин ота билан учрашиб қолдик. Ҳол-аҳвол сўрашганимизда, ҳали ҳам Р. Р. Шредер номидаги институтда катта илмий ходим бўлиб ишлаётганлигини айтди. Йўлимиз тушиб, шу институтга бориб қолдик. Илм ва тажриба маскани ҳисобланган ана шу илмий тадқиқот институтининг директори Маҳмуд Мирзаев Сайфиддин ота Эшонхонов тўғрисида жуда илиқ ва самимий гапларни айтди:

— Сайфиддин ота бутун умрини боғдорчиликни ривожлантиришга бағишлаган азамат соҳибкордир. У ҳозир ҳам тиним билмайди. Унинг ишларини, меҳнати мевасини сиз ҳар қадамда кўриб турибсиз, татиб баҳраманд бўляпсиз. Шаҳар бозорларини айланганингизда, турли навли олмаларни учратасиз. Бу олмалар асосан Тошкент атрофидан келтирилади. Уларнинг ҳар бирида Сайфиддин отанинг қўли бор, десак муболаға бўлмас. Негаки, Калинин ва Орджоникидзе районларидаги хўжаликларнинг қарийб барчасида отахон олма навларини яхшилаш бўйича тажриба ўтказган.

Олимнинг гапларида жон бор. Бундоқ ҳисоблаб кўрсак, Сайфиддин ота Эшонхонов ўзининг иш фаолиятида 1000 гектардан зиёдроқ боғлар яратибди. Бу боғларнинг кўпчилигини таъми тилингизда қоладигач, оғзингизда новвотдек эриб кетадиган олмалар ташкил этади. Отани республикамизда танимайдиган боғбон йўқ ҳисоби. Тошкентликлар эса уни излаб юришади, боғларни асраш, олмазорларни қандай парвариш қилиш тўғрисидаги суҳбатларига ёш соҳибкорлар ҳам, кексалар ҳам мунтазир. Чунки, Сайфиддин ота йилнинг тўрт фаслида ҳам мевали боғларни яхши асраш «тил»ларини ва «сир»-асрорларини жуда яхши билади. Бу ҳақдаги тажрибаларини аямай, бошқалар билан баҳам кўради. Отанинг фикри-зикри Тошкентда, республикамизнинг ҳамма бурчакларида боғ ва токзорларни кўпайтиришга, унинг ҳосилдорлигини оширишга қаратилган. У боғ билан, соҳибкорлик касби билан тирик, шу касб орқали мартаба орттиряпти.

Сайфиддин ота боғларни асраш, ҳар туп дарахтнинг кўпроқ мева тугишига эришиш мақсадида ёшлик чоғлариданоқ ўз илмини оширди. 1918 йили Ленинград шаҳрига ўқишга борди. Бу ердаги давлат университетининг зоология ва паразитология факультетига ўқишга кирди. Қунт билан мутолаа қилиш, изланиш унга боғдорчилик соҳасида кенг ва ёрқин уфқ очиб берди. Ёш Сайфиддин университетни муваффақиятли тамомлагач, Ўзбекистонга қайтди. Тошкентда бироз ишлагач, уни Мирзачўлга юборишди. Шўрхок, ботқоқ ерларда, тўқайзорлар ўрнида боғлар барпо этиш унинг зиммасига юклатилди.

Қандай қийин, нақадар машаққатли эди ўша дамлар. Лекин қийинчиликлардан чўчимади, аксинча барча машаққатларни кўкрак кериб қарши олди, енгди.

Сайфиддин ота Эшонхоновнинг қўли билан барпо этилган боғлар ҳозир ҳам Мирзачўл ерларида, Марказий Фарғонада, Тошкент атрофи районларида жамолини кўз-кўз қилиб турибди. Бу боғлар кўркамликда тенги йўқ, мевасининг серoблиги ва ширин - шакарлилиги билан бошқа мевазорлардан ажралиб туради.

Минг гектар ерда боғ! Минг гектар майдонда инсон ҳазрати олийларининг ризқ-рўзи... Минг гектар сахий ер сийнасида чаманзор... Сайфиддин ота Эшонхонов қўлидан баҳра олган, унинг меҳр-зиёсидан қониб-қониб нур эмган бу боғлар кекса соҳибкорнинг бахти эмасми!

С. ҚОДИРОВ.

СУРАТДА: боғбон Сайфиддин ота Эшонхонов.

КЕМАНИ ЭЛЕКТРОНИКА БОШҚАРАДИ

Қуруқ юк ортиб, океанларда қатнайдиган «Светлогорск» кемаси Қора денгиз бўйлаб қилган синов сузишини тамомлаб, Херсондаги кемасозлик заводига қайтиб келди. Мамлакатда биринчи бўлиб бошқарув системаси автоматлаштирилган бу кемада учта электрон-ҳисоблаш машиналари ўрнатилган. Шу машиналар ёрдамида кемани юритишнинг энг тежамли режимини танлаб олиб, уни белгилаб қўйилган йўл билан олиб бориш ва бошқа навигация вазифаларини ҳал қилиш мумкин. Ўн кун давом қилган синов вақтида ўтказилган эксперимонт яхши натижа берди — кема ҳаракатини бутун бир кун давомида фақат автоматлар бошқариб борди.

(ТАСС).

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ҚИЗИНГИЗ ВОЯГА ЕТЯПТИМИ?

«Инсон — табиатнинг энг олий маҳсулидир. Лекин табиатнинг хазинасидан фойдаланиш, ундан баҳра олиш учун одам соғлом, кучли, ақлли бўлиши керак», — деб ёзади улуғ физиолог И. П. Павлов. Унинг бу сўзларини вояга етаётган қизлар ҳақида ҳам айтиш мумкин. Улар турмуш қурганларидан кейин, маълум жойда ишлаш билан бирга, фарзанд кўриш ва болага тарбия бериш каби энг жиддий вазифа билан ҳам шуғулланадилар.

Қизлар 10-12 ёшга кирганларидан кейин уларнинг аъзоларида мураккаб гармоник ўзгаришлар содир бўлади. Айни шу пайтда жисмоний ёхуд маънавий чарчаш туфайли суяклар ва умумий ривожланиш сусаяди. Шу сабабли ҳам, айниқса қиз бола етилаётганда унга алоҳида ёндошиш лозим. Қиз боланинг ёши, онгининг шаклланиши қай даражада экани, асаб системаси, ички органларининг ҳолати назарда тутилиб, меҳнат ва спорт машғулотлари индивидуаллаштирилади.

Спорт одамнинг бақувват бўлишида жуда фойдалидир. Бироқ, қиз болага спортнинг ҳамма тури ҳам тўғри келавермайди. Велосипед, мотоцикл ва отга миниши қомат, кўкрак қафаси ривожига путур етказиши мумкин: шунингдек яллиғланиш касаллигига дучор қилиши ҳам эҳтимолдан ҳоли эмас. Коньки ва чанғида учиш, волейбол, баскетбол, сузиш, югуриш каби спорт турлари қиз бола учун жуда фойдали.

Қиз бола қаддини ростлаб, бошини кўтариб юрса жуда зебо кўринади. У меҳнат қилганида, ўтирганида ҳам гавдасини қандай тутаётганини унутмаслиги лозим. Бу нарса чиройли кўринишнинг ўзигина бўлиб қолмай, физиологик жиҳатдан ҳам катта аҳамиятга эга.

Қадам босиш, одимлашда ҳам гап кўп. Бедана юриш қилиб, ёки эркакчасига катта одимлаб, ёхуд ўзини дам у, дам бу томонга ташлаб юрса, тиззасини букса, оёқ кийимини тапиллатиб сургаб юрса, хунук кўринади. Бу нуқсонларнинг олдини олиш, ўз вақтида тузатиш керак. Қиз болалар ортиқча баланд пошнали ёки пошнаси йўқ туфли киймасликлари керак. Негаки, ҳар икки ҳолда ҳам қадам чиройли ташланмайди. Шунингдек, бу ҳол соғлиққа ҳам зиён.

Ҳар бир аёл ўз боласининг соғлом ва бахтли бўлишини истайди. Буни бола туғилмасиданоқ ўйлайбошлаш лозим. Грипп, безгак ва бошқа касалликлар, турли дори-дармонлар она ва болага ёмон таъсир этади. Шу сабабли ҳар бир ҳомиладор аёл хотин-қизлар консультациясига бориши шарт. Рўйхатга олинган аёллар доим врач назорати остида бўлишади. Бу эса, саломатлик гаровидир.

Бола туғилгандан бошлаб унга тўғри тарбия бериб бориш, яъни вақтида овқатлантириб, вақтида очиқ ҳавога олиб чиқиб туриш, ўз вақтида чўмилтириш керак. Шундагина у соғлом бўлиб, чиниқиб ўсади. Рахитга ўхшаш касаллик, айниқса қиз болалар учун хавфлидир. Бу касалликнинг асорати келгусида уни она бўлиш бахтидан маҳрум қилиш даражасигача олиб бориши мумкин.

Кўпчилик қизлар жуда эрта етиладилар. Буни ҳар доим эндокрин безлар касаллиги деб бўлмайди. 14-15 яшар қизингиз билан баъзи «умум мавҳум» масалалар тўғрисида очиқчасига гаплашаверишингиз мумкин. Чунки қизингиз ўзингиздан эшитмаса, бари бир бошқалардан эшитиб билиб олади. Ундан кўра ҳаёт «икир-чикир»ларини ўз онасидан эшитгани маъқул.

Тўғри тарбия қизнинг характерининг шаклланишида ўсмирликдан ўтиб, вояга етиши жараёнидек қийин ва мураккаб «довон»ни олишда ниҳоятда катта аҳамиятга эга. Қизининг талаби ва истагини чуқур тушунган она унинг онгига тўғри йўналиш бера олади. Кучи, соғлигига яраша юмуш буюради. Шунда қиз бола ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан камол топиб етилади.

Е. КРУПКО-БОЛЬШОВА,
медицина фанлари доктори.

БОШИНГИЗ ОҒРИЙДИМИ, НЕГА?

Ҳурматли муҳаррир! Газета орқали бош оғриғи ва унинг давоси ҳақида материал беришингизни сўрайман.

А. АМИНЖОНОВ,
Фарғона область, Фарғона районидаги Усмон Юсупов номли қишлоқ совети.

Бош оғриғи ҳам кўп касалликларнинг белгиси бўлиб, қон босими ошганда ёки қон босим камайиб кетганда мия қон томирларининг ўзгариши натижасида қизил қон таначалари ва гемоглабиннинг камайишида, кўп хил юқумли касалликларнинг таъсирида, миянинг шамоллаши ва миянинг чарчаши натижасида бош оғриғи пайдо бўлиши мумкин. Айниқса, бош оғриғи кўзда ўзгаришлик (кўз хираланиши, кўрмай қолиши ҳам мумкин) билан бошланса, бу ҳолат кўпроқ қон босими ошганда учрайди. Айрим вақтларда мия қаттиқ шамоллашдан ҳам бўлиши мумкин.

Бундай вақтларда қон босимини тез-тез текширтириб туриш ва врач маслаҳати бўйича қон босимини туширадиган дорилардан фойдаланиш лозим (дибозол, резирпин, диэффилин, сернокислий магнези). Шу билан бирга истеъмол қилинадиган овқатларга эҳтиёт бўлиш керак, яъни ёғли, сур гўшт, қази, от гўштини, тухум, мол ёғидан тайёрланган овқатлардан сақланиш керак.

Кўз хиралашиши ва қон қуйилишини, албатта кўз врачи билан доим маслаҳатлашиш керак.

Бош оғриғи қусиш ва кўз тиниш, кўзга қон қуйилиши билан бошланса, албатта миянинг рентгенда расмини олдириб, невропатологга мурожаат қилиш керак.

Ф. АБДУРАҲМОНОВ,
медицина фанлари доктори.

АЙРОН

Қора денгиз соҳилига жойлашган Анопа шаҳридаги сут комбинатида янги ичимлик тайёрлана бошланди. Уни айрон деб аташган.

Айрон қаймоғи олинмаган сигир ва эчки сутидан тайёрланади. Унинг таркибида 3,2 процент ёғ, 0,6 процент спирт ва сут кислотаси бор. Хуштаъм бу ичимлик киши организмига куч-қувват бағишлайди.

Ленинград шаҳрининг Петроград районидаги 19-поликлиника қошида гўдаклар саломатлиги доим диққат-эътибор билан назорат қилиб турилади. Ёш оналар бу ерга мунтазам келиб, шифокорлардан маслаҳатлар олишади.

Ю. БЕЛИНСКИЙ фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

Паришонхотирлик нима?

Ҳурматли редакция! Паришонхотирлик тўғрисида маълумот берсангиз.

М. ЭРГАШЕВА,
кўп болали она.

Муҳим бир масалани ҳал қилаётганда олимлар ёки бошқа ижодкор кишиларнинг бутун фикри-хаёли бир нуқтага қаратилган бўлади. Шундай чоғларда улар ўз ён атрофларида юз бераётган воқеаларга лоқайд қарайдилар. Улардаги бу ҳолни паришонхотирлик деб қараса бўладими? Йўқ, албатта, аксинча буни инсондаги ажойиб ҳислардан бири дейилса хато бўлмайди.

Аксинча, паришонхотир кишилар бутун фикри-зикрини бир жойга тўплаш бахтидан бенасиб бўладилар. Паришонхотирлик хасталигига чалинган кишилар бошлаган ишларини охиригача етказа олмайдилар, ҳатто уни унутиб қўйишлари ҳам мумкин.

Фикрнинг қунимсизлик процесси кишиларда ҳар вақт бўладими? деган савол туғилди. Шуни айтиш лозимки, бу руҳий процесс кўпинча одамларнинг ёш хусусиятларига боғлиқ. Чунки мактабгача ёшдаги болаларнинг кўпчилигида нерв системаси ҳали етиб улгурмаган бўлади. Шунинг учун улар бирор иш буюрилса, ўйинқароқлик натижасида унутиб қўядилар, бирор гапни ниҳоясигача эшитишга ҳам сабр-тоқатлари чидамайди. Бу кўнгилсиз ҳол кичикларда вақт ўтган сари аста-секин йўқолиб боради.

Ёши қайтган кишилардаги ҳардамхаёллик ғоят қизиқ бўлади. Улар қачонлардир бўлиб ўтган воқеа ёки ҳодисаларни хотираларида яхши сақлайдилар. Аммо яқин вақтлар ичида қилиниши зарур бўлган ишларни эсдан чиқариб қўядилар. Ўз-ўзидан маълумки, нерв системаси фаолиятини сусайтирадиган турли таассуротлар фикрни бир нуқтага жамғариш процессида ҳам салбий таъсир кўрсатади.

Киши, айниқса ёш бола ва ўсмирлар, шунингдек бирор хасталикка чалиниб тузалгандан сўнг паришонхотир бўлиб қолади. Уйқуга қониқмаган, ҳаддан зиёд толиққан кишиларда ҳам паришонхотирликнинг аломатлари кўзга ташланиши мумкин.

Бундай хасталикка чалинганларга: «Папирос чексанг, аччиқроқ чой ичсанг тузалиб кетасан», дегувчилар ҳам топилади. Аммо бу фикр мутлақо нотўғри. Меъёридан аччиқ бўлган чой ичиш папирос чекиш киши нерв системаси фаолиятини сусайтириши ҳеч кимга сир эмас.

Паришонхотирлик бош мия пўстлоғининг баъзи қисмлари тормозланиши билан чамбарчас боғлиқ бўлган хасталикдир. Бу физиологик процессдан қутулишнинг асосий чораси бир нарсани ҳадеб ўйлайвермасликдан иборат. Паришонхотир кишиларга у ёки бу муҳим ишларни бажаришликда ёддан чиқмасин учун ён дафтарча тутиш, уларни ёзиб бориш айниқса муҳимдир. Бундай кишилар ишлаётган ёки яшаётган жой қанча тинч бўлса, шунча яхши.

Бу хасталикка чалинган кишилар кўпроқ очиқ ҳавода юришлари, бадан тарбия билан мунтазам шуғулланишлари тавсия қилинади. Ақлий меҳнат билан шуғулланадиган паришонхотир кишилар ҳар куни оз-оз бўлса ҳам жисмоний меҳнат қилишлари, мутахассис врач белгилаган муддатда ухлашлари керак. Юқорида айтиб ўтилган тавсияларга қатъий риоя қилган кишилар бу хатоликдан тезда ҳалос бўладилар.

М. УСМОНХЎЖАЕВ,
врач.

Планетамиз янгиликлари

ИСТЕЪФОГА ЧИҚИШ ТЎҒРИСИДА ҚАРОР

АНҚАРА, Ҳукмрон адолат партиясининг раҳбар кенгаши ҳукуматнинг истеъфога чиққанлиги тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди. Бу қарорни республика президенти кўриб чиқади. Янги молия йили учун тузилган бюджет лойиҳасини мамлакат парламенти кўпчилик овоз билан рад этганидан сўнг ҳукуматнинг истеъфога чиқиши тўғрисида қарор қабул қилинди. (ТАСС).

АҚШДА ГРИПП ЭПИДЕМИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК Қўшма Штатларда грипп эпидемияси ҳамон тарқалиб бормоқда.

ЮПИ агентлиги мухбирининг хабар беришича, ҳозир мамлакатнинг 51 штатида грипп эпидемияси тарқалган. (ТАСС)

ВДР. Ханой ой календари бўйича (16 февраль) янги йилни катта тайёргарлик билан кутиб олди. Анъанага мувофиқ бу байрам вьетнам халқининг энг оммабоп ва севимли байрамидир.

Шаҳарнинг майдон ва кўчаларида, чиройли кўл соҳилларида гуллар бозори очилди, расталарда савдо қизиб кетди.

СУРАТДА: қўли гул ҳунармандларнинг меҳнати билан тайёрланган ранг-баранг суратларни кўриб турибсиз.

В. Соболев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

МИСР МЕҲНАТКАШЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК

ПАРИЖ. Франция умуммеҳнат конфедерацияси Миср меҳнаткашлари касаба союзининг номига мактуб йўллади. Мактубда Исроил авиацияси Қоҳира шаҳар атрофларини ваҳшиёна бомбардимон қилганлиги муносабати билан Франция меҳнаткашларининг дарғазаб бўлганликлари изҳор этилади. Биз, дейилади мактубда, ушбу агрессия қурбонларининг хотирасини ҳурматлаб бош эгамиз ҳамда миср халқи билан қардошларча бирдам эканлигимизни билдирамиз.

Айни маҳалда умуммеҳнат конфедерациясининг бюроси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номига норозилик телеграммаси йўллаб, Исроил авиацияси Қоҳира шаҳар атрофларидаги тинч аҳолини бомбардимон қилишига барҳам берилишини ҳамда хавфсизлик кенгашининг Яқин Шарқдаги можаро хусусида 1967 йилнинг 22 ноябрда қабул қилган резолюцияси бажарилмоғи учун чоралар кўрилишини талаб қилди. (ТАСС).

СОНГМИДАГИ ЖИНОЯТНИНГ ЯНГИ ТАФСИЛОТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Америка ҳарбийларининг Сонгми жамоасида қилган оммавий ёвузликларини, бу ёвузликлар натижасида Жанубий Вьетнамнинг ҳимоясиз аҳолисидан юзлаб кишилар ўлдирилганлигини текшириш янги-янги тафсилотларни очиб бермоқда.

Бу гал капитан Т.Уиллингэму «Қасддан бўлмаган» одам ўлдиришда айбланмоқда. Хабар қилинишича, 1968 йилнинг мартида Сонгми фожиаси рўй берганида, у ўша вақтда лейтенант эди ва АҚШ учинчи моторлаштирилган пиёда дивизияси тўртинчи батальонининг иккинчи ротасига командирлик қиларди. Бу рота Сонгми жамоаси районидаги жазо операцияларида бевосита иштирок этган. Шундай қилиб, Жанубий Вьетнамнинг тинч аҳолисини ўлдиришда айбдор бўлган Америка солдатларининг сони эндиликда беш кишини ташкил этади.

СОВЕТ ТРАКТОРЛАРИ ҲИНДИСТОН ДАЛАЛАРИДА

ДЕҲЛИ, ТАСС мухбири Н. Марков хабар беради:

Деҳлида Ҳиндистон давлат савдо корпорацияси вакиллари билан «Тракторэкспорт» бутуниттифоқ бирлашмаси вакиллари ўртасида 1500 та «Белорусь» совет тракторини етказиб бериш тўғрисидаги шартнома имзоланди. Харид қилинган тракторларни озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги министрлиги Ҳиндистон фермерлари ўртасида тақсимлайди. Ана шу тракторлар олингандан кейин Ҳиндистон далаларида 30 мингга яқин совет трактори ишлай бошлайди.

Машина ускуналари департаментининг директори С. Вора ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Белорусь» тракторлари иш пайтидаги сифати, пухталиги ва бошқаришнинг ғоят ўнғайлиги билан характерланади. Бу тракторлар Ҳиндистонда жуда машҳурдир. «Сизларнинг тракторларингиз,— деди Вора,— бизга чет элдан озиқ-овқат сотиб олишдан тўла воз кечишга эришиш йўлида самарали ёрдам бермоқда».

Жаҳон шаҳарлари бўйлаб

МАЛЬТА — дунёнинг энг кичик мамлакати ҳисобланади.
СУРАТЛАРДА: Ла Валетта порти ва Марокашнинг Работдаги эски шаҳар қисмида.

П. Борисов фотолари.

АҚЛНИ ЎҒИРЛАШЯПТИ

Ҳозирги замон экономикаси киши мияси, унинг ижодкорлик қобилиятини муҳим капитал деб ҳисоблайди. Ҳар қандай мамлакат билим ва ижодий ресурс манбаларига мухтож. Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари эса кенг ва ҳамма нарсани ўзига қамраб олувчи текшириш ишларининг жуда катта аҳамиятини аллақачон англаб олишди. Бу мамлакатларда илмий-текшириш ишлари фавқулодда юксак ривожланиш даражасига етганини очиқ эътироф этиш керак. Бироқ уларнинг маблағ ва методлари бошқача. Совет Иттифоқи маориф ишларига жуда катта суммаларни сарфлайди ва ўз билим капитали билан кифояланади. АҚШ аксинча чет эллардан, асосан Европадан турли истеъдодли олимлар ва технологларни олиб келади. «Ақлларни экспорт қилиш»нинг ўсиб бориши Европадаги кўпгина мамлакатлар учун жиддий проблема бўлиб қолди. Америка Қўшма Штатларида Европада билим олган 100 мингдан кўпроқ олим, инженер ва врач бор. Бу хилдаги «импорт» АҚШга бениҳоя катта иқтисодий фойда келтиряпти. Статистикачилар 100 минг истеъдодли олимни ўқитиб етиштириш Қўшма Штатларга тахминан 632 миллион долларга тушган бўлар эди деб ҳисоблаб чиқдилар. Аммо, бу олимларнинг кашфиётлари, АҚШ экономикасида фойдаланилаётган тажриба ва хизматлари бундан юз баравар қимматроқ баҳоланяпти. Чет элларга маиший машиналар, кинофильмлар, чайнайдиган резинкалар, пардоз буюмлари, автомашиналар ва грампластинкалар олиб бориб, улар ўрнига «миялар» олиб қайтиш «бизнеси» жуда даромадли бўлиб қолди.

Европа талантлари Қўшма Шталарни нимаси билан қизиқтиради? Даставвал турган гапки моддий манфаатдорлик қизиқтиради, албатта. Эпчил коммерсант катта иш ҳақи бериш ҳақидаги ваъдани алдаш қуроли сифатида ишлатади. Юқори ҳақ тўланадиган мутахассисни ундан энг кўп даражада фойда олиш мумкин бўлгунига қадар сақлайдилар. Агар у корхонага катта фойда келтириш учун қобилиятсиз бўлиб қолса уни «резерв»га ўтказадилар. Бундай мутахассисга икки имконият ё янги омад келишини кутиб ўтириш, ёки ватанга қайтиб кетиш қолади, холос. Қайтиш эса улардан кўплари учун хўрлик келтирадиган иш ҳисобланади. Лекин шунга қарамай бундайлар уйларига қайтишади.

Европа «ақллари»нинг АҚШга экспорт бўлаётгани Европадаги кўпгина мамлакатларнинг жамоатчилигини безовта қилиб қўйди. Англияда чиқаётган ббобрў «Нью сайнтист» илмий нашриёти яқинда бу масалани муҳокама қилди. Таниқли олим, профессор Шарафис бундан бироз илгарироқ асримизнинг бу ташқи «савдоси»нинг муҳим формасига танқидий нуқтаи назардан туриб қарайдиган асарнинг нашр эттирди. ГФР олимларини АҚШга ёллаш аллақачон ҳаммага маълум бўлган факт. Кўпгина немис газеталари ва журналларида кейинги йилларда эълонлар берилар, унда «қобилиятли» олимларга АҚШдаги юқори ҳақ тўланадиган ишлар таклиф этиларди. Ҳозир Ғарбий Германияда бундай эълонларни бериш тақиқланди.

Америка ёлловчилари Европа мамлакатлари жамоатчилигининг ташвишланишига дуч келиб қолганларидан кейин бошқача йўл тутдилар. Улар тегишли текшириш корхоналарни Ғарбий Европада вужудга келтирдилар ва унга олим, инженер, врачларни ишга олдилар. Шундай қилиб ўз ватанларида ишга ёлланганлар Қўшма Штатлар учун ишламоқдалар. Бунга мисол қилиб «Интернэшн бизнес машинэ» концернининг машҳур электрон-ҳисоблаш машинасини олайлик. У ўз вақтида Францияда француз олимлари ва инженерлари томонидан конструкция қилинган эди. Бироқ бу кашфиёт шарафини АҚШ ўзлаштиргани ўз-ўзидан маълум нарса. Америкадаги «Локхид» фирмаси ҳам Англияда ўз оролидан қимматли металлни ёғоч пичоқ билан йўниш учун океан орқасига жўнаб кетишни истамаган инглизлар учун конструкторлик бўлимини очди.

Бошқача қилиб айтганда энди ақлларни океан орқасига олиб кетмасдан ўғирламоқдалар.

Мартти ЛАРНИ,
фин ёзувчиси.
(АПН).
Хельсинки.

Рурнинг энг йирик саноат маркази — Дюссельдорфда АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши намойиш бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчиларидан икки минг киши шаҳар кўчалари бўйлаб йўл олдилар. Улар Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги ваҳшийликларини дарҳол тўхтатиш ва АҚШ қўшинларининг Вьетнам тупроғидан тезликда олиб чиқиб кетишларини талаб қилдилар.

АДН—ТАСС фотоси.

Меҳнат ва капитал

НЬЮ-ЙОРК

Нью-Йорк портидаги шатакчи кемалар экипажларининг 6 минг аъзоси курашни давом эттирмоқда. Улар моддий аҳволнинг ва меҳнат шароитларининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар. Бир неча юз шатакчи кеманинг тўхтаб қолиши натижасида портнинг ишида қийинчилик туғилди.

Маъмурлар Ньюарк, Жерси-сити ва Нью-жерси штатининг бошқа шаҳарларидаги ўқитувчиларнинг забастовка курашини дўқ-пўписа ва қамоққа олиш билан бостиришга уринмоқдалар. Иш ташлаган ўқитувчилардан 90 дан ортиқ киши суднинг забастовкани тақиқлаш тўғрисидаги қарорини бузганлиги учун қамоққа олинди. Лекин ўқитувчилар иш ҳақи оширилишини, лиқ тўлиб кетган синфлардаги ўқувчилар сонини камайтирилишини, меҳнат шароитлари яхшиланишини талаб қилиб, иш ташлашни давом эттирмоқдалар.

РИМ

Италияда метро поездлар, автобуслар, троллейбуслар ва трамвайлар тўхтаб қолди. Мамлакат шаҳар транспортининг ходимлари 24 соатлик умуммиллий забастовка ўтказмоқдалар. Италиядаги барча учта йирик касаба союз бирлашмаларининг чақириғига мувофиқ, транспорт ходимлари янги коллектив шартнома тузиш тўғрисидаги талабни қўллаб-қувватлаб чиқдилар.

ЛОНДОН

Ўз моддий аҳволининг яхшиланиши учун курашаётган 450 мингга яқин Англия ўқитувчиларининг вакиллари ҳукумат уларнинг талабларини қондирмагунча курашни давом эттиришга аҳд қилганликларини таъкидладилар.

Ўқитувчилар миллий касаба союзининг раҳбарлиги яқин икки ҳафта ичида мамлакат айрим районларидаги мактаб ўқитувчиларининг янги забастовкаларини эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу иш ташлаш ҳукумат ён бермагунча давом эттирилаверади.

Панфилов кителини ечиб қўйган бўлиб, қўлида сочиқ тутганича оппоқ ички кўйлакда келарди. Кўринишидан унинг қаттиқ чарчаганлиги сезилиб турарди.

Хона ичи папирос тутунига тўлган эди. Панфилов деразани очиб юборди-да, рафга ўтирди.

—Сиз ҳақингизда ўйладим, ўртоқ Момиш ўғли, ҳа, кўп ўйладим, — деди у. —Қани, айтинг-чи, сизни қайси бирига юборган маъқулийкин-а?

— Мен ўртоқ генерал, қайси томонга юборсангиз, ўша ёққа бораверaман. Аммо менинг ўз фикримни билмоқчи бўлсангиз...

— Ўтиринг ўтиринг-чи. Шундай қилиб ўз фикрингизни билмоқчи бўлсам..

— ...Унда. Ўртоқ генерал, мени дивизионга эмас, балки батарея ёки батальонга юборишингизни илтимос қилардим.

— Батальонга дейсизми? Батальонни бошқариш ҳам ҳазилакам иш эмас... Умумқўшин тактикаси билан қизиқиб кўрганмисиз? Бу ҳақда бирор нарса ўқиганмидингиз?

Мен ўқиган китобларимдан баъзиларини айтдим.

— Хўш, чекиниш жангларидан хабарингиз борми? Бунга ҳам қизиқиб кўрганмисиз?

— Йўқ, ўртоқ генерал.

— Ҳа, сиз учун батальонга командирлик қилиш осон бўлмайди, — деб такрорлади Панфилов.

У менга тикилиб қаради. Бундай ишончсизлик иззат нафсимга тегиб беихтиёр қизариб кетдим.

— Эҳтимол, — дедим мен қизиққонлик қилиб. —Аммо шараф билан ўлиш қўлимдан келади, ўртоқ генерал.

— Батальон билан биргами?

—Ҳа, батальон билан бирга.

(Давоми. Боши газетанинг 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38-сонларида).

Панфилов тўсатдан кулиб юборди.

— Суфе, сиздақа командирга... Йўқ, ўртоқ Момиш ўғли, сиз батальонни бошлаб ўн марта, йигирма марта, ўттиз марта жангга кирсангиз ҳам, батальонни омон сақлай билинг. Ана шунда солдат сиздан миннатдор бўлади.

У дераза токчасидан сакраб тушди-да, клеёнка қопланган диванга менинг ёнимга келиб ўтирди.

— Мен ҳам солдат бўлганман, ўртоқ Момиш ўғли. Солдат ўлишни истамайди. У жангга ўлиш учун эмас, яшаш учун киради. Шуни биладиган командирлар керак солдатга. Сиз бўлсангиз осонгина: «Батальон билан бирга ўламан» — деяпсиз. Батальонда ўртоқ Момиш ўғли, юзлаб кишилар бор. Қандай қилиб, мен уларни сизга ишониб топширaман.

Индамадим. Панфилов ҳам менга тикилганича бир оз жим қолди. Ниҳоят у:

— Хўш, нима дейсиз, ўртоқ Момиш ўғли? Уларни ўлиш учун эмас, яшаш учун жангга бошлаб борасизми?

— Бошлаб бораман, ўртоқ генерал.

— Оҳо, солдатнинг жавоби мана бундай бўпти.

—Биласизми, бунинг учун нима қилиш керак?

—Руҳсат этсангиз, ўртоқ генерал, бу ҳақда ўзингиздан эшитсам.

— Айёрсиз, айёрсиз?.. Биринчидан ўртоқ Момиш ўғли, мана бу... — у пешонасига шапиллатиб қўйди. — Сизга сир тариқасида айтмоқчиманки,— у атрофга айёрона назар ташлади-да, қулоғимга шивирлади, — урушда аҳмоқлар ҳам оз бўлмайди.

Сўнгра жиддий бир қиёфада давом этди:

— Яна бир қатъий нарса зарур... жуда қатъий нарса: интизом.

Менинг оғзимдан:

— Ахир сиз ўзингиз.. — деган сўз чиқиб кетди-ю дарҳол тилимни тишлаб қолдим.

— Айтинг, айтаверинг. Сиз менинг ҳақимда бирор нарса демоқчимисиз?

Лекин мен иккиланиб қолдим.

— Айтинг. Нима, буйруқ бериш керакми?

— Мен, ўртоқ генерал, айтмоқчи эдимки... ахир, сиз ўзингиз шундай мулойимсиз...

— Ҳеч ҳам бундай эмас-да. Сизга шундай туюлгандир.

Гапим унга тегиб кетди, шекилли, Панфилов ўрнидан туриб, сочиқни қўлида ушлаганича у ёқдан буёққа юра бошлади.

— Мулойим... эсингизда бўлсин, ўртоқ Момиш ўғли, бақириш билан бошқариб бўлмайди. Мулойим.... Ҳеч ҳам мулойим эмас-да... Хўш, шундай қилиб, дивизионни қабул қилолмайсиз-а?

Мен индамай генералнинг юзига қараб туравердим.

— Сизни академияга юбориш керак эди аслида... Майли, сизнингча бўлсин. Албатта, полковник мендан ўпкалайди, начора.... чекиниш жангги тактикасини қўллаймиз-да. Сиз батальонни бошқарасиз.

— Хўп бўлади, ўртоқ генерал.

Шу тариқа, артиллерист бўла туриб, мен батальонга командир бўлиб қолдим.

6

Мен яна бир неча кунни штабда ўтказдим ҳамда кўнгилчан, мулойим кўринадиган ва сираям «қаттиқ қўл» деб бўлмайдиган бу одам дивизияни қандай бошқаришига разм солиб юрдим.

Аммо у ҳамма вақт мулойим бўлавермасди.

Бир куни Панфиловнинг кабинетида турганимда, штаб командирларидан бири кириб келди-да, генералнинг доим «ўтиринг, марҳамат, ўтиринг» дейишига одатланиб қолганиданми, руҳсатсиз ўтирди.

— Туринг ўрнингиздан. — дея жаҳл билан буюрди Панфилов. — Чиқинг бу ердан. Ташқарида. эшикнинг орқасида туриб, эсингизни бир оз йиғиб олинг, ундан кейин қайта кирасиз.

Бирор буйруқ берар экан, Панфилов доим унинг бажарилиш муддатини назорат қилиб турарди. У чўнтак соатининг қабариқ ойнасини бошмалдоғи билан сийпалаб ўтиришни яхши кўрарди. Шунда баъзан у гўё митти бир жониворни эркалаётгандек туюларди. Бирор ишни бажаришда кечиксанг, Панфилов доим изоҳ талаб қиларди. Бир куни топшириқни ўз вақтида бажармаган бир командирни қаттиқ койиганининг гувоҳи бўлдим.

— Сиз ор-номуссиз, интизомсиз ходим экансиз. Мен сизни бор-йўғи бир неча кундан бери биламан, аммо шу қисқа муддат ичида ҳам сиз ўзингизни ишёқмас эканлигингизни намойиш қилиб қўйдингиз.

Унинг қовоғи уйилиб, ғалати қошлари янада чимирилиб кетди. Бақирмаса ҳам, унинг овози одатдагидан кўра бир оз жаранглироқ ҳамда равшанроқ эшитилар, шунинг учун ҳам айтган ҳар бир сўзи зилдай оғир туюларди.

Яна бир воқеа эсимда.

Генералнинг топшириғи бўйича, мен бир қизил аскар билан бирга дивизиямиз номига келган дастлабки миномётларни қабул қилиб олиб, уни складга элтиб қўйдим. Панфилов шу миномётларни кўрмоқчи бўлиб қолди. Деразадан қараб ўзимга ёрдам берган ҳалиги қизил аскарга қичқирдим:

— Складга бориб, миномётни шу ёққа олиб кел. Тезроқ! Беш минут ичида шу ерда бўл!

Бурилиб қарасам, Панфилов кўзларини қисиб, менга қараб турган экан. Унинг кўзларида бир маҳал мени қизаришга мажбур этган киноя сезилиб турарди.

— У беш минут ичида улгура олмайди, ўртоқ Момиш ўғли, — деди.

Панфилов бошқа ҳеч нарса демади, аммо унинг шу оддий бир танбиҳи менга қаттиқ таъсир этди.

Илгарилари оҳирини ўйламасдим: «Беш минут ичида» деб қичқираверардим. Панфилов эса ҳатто шуни ҳам ўйлар экан.

КУЛРАНГ ҚАШҚА ВА ОТ ВОҚЕАСИ

1

Ниҳоят, генерал билан хайрлашиб, батальонни қабул қилиш учун жўнаб кетадиган куним ҳам келди. Бироқ, бундан олдин бир воқеа рўй бердики, уни сизга айтиб бермасам бўлмайди. Шаҳарнинг у ер-бу ерига боришга тўғри келиб қолганида мен дивизия штаби ихтиёридаги отлардан бирини миниб юрардим.

Хушбичим, бўйдор, оёғи оқ, манглайида қашқаси бор, ювош бу отга Кулранг қашқа деб ном қўйишганди.

Штабда ўтказилган бир ярим ҳафталик вақт ичида мен Кулранг қашқани баъзи «ҳунар»ларга ўргатгандим.

Олмаотадан йигирма беш километр узоқликдаги Талғар станциясида жойлашган батальонга бориш учун мен йўловчи машиналарнинг бирига ўтиришим лозим эди.

Азонлаб, соат бешларда ҳали штаб жимжит бўлган бир пайтда, йўлга ҳозирлик кўрмоқ учун ҳовлига чиқдим.

Машина келавермагач, мен сўнгги марта Кулранг қашқани кўриб чиқмоқчи бўлдим. Ёлини, кокилини силаб, ўмровини шапатилаган эдим, илгарилари қўлимдан бир чақмоқ қанд ёки бир бурда нон олиб ўрганиб қолган жонивор, юмшоқ лаблари билан кафтимни қимтий бошлади. Қўлимда берадиган ҳеч нарса йўқ эди. Шу пайт у олдинги икки оёғини тўпирлатганича ўзим ўргатгандай, рақсга туша бошлади. Отнинг бу қилиғидан қувониб, уни тез эгарладим-да, ҳовлига олиб чиқдим.

Йўртиб юриб ҳовлини бир неча бор айланиб чиққач, сакратиб чопишга ўтдим, сўнгра алланима ҳақида хаёл сурганимча Кулранг қашқани испанчасига қадам ташлата бошладим.

Боя айтиб ўтганимдек эрта саҳар пайти эди. Ҳовлида қимирлаган жон кўринмасди. Шунда тўсатдан:

— Ҳарбий санъатга ҳам шундай уста бўла олармикансиз, ўртоқ Момиш ўғли? — деган овозни эшитиб қолдим.

Бундай қарасам зинапояда генерал турибди. Ўнғайсизланиб, отдан сакраб тушдим.

— Давом этинг, давом этаверинг, — деди Панфилов. — Мен ҳузур қилиб томоша қилаётган эдим.

У ёнимга яқин келди.

—Ҳали шундай ҳунарингиз бор эканку, билмай юрган эканман-да. У ёқда, — у узоқ ғарб томонни кўрсатди, — худди шундай бошқара олармикансиз?

— Биласизми, ўртоқ генерал.. — дея жавоб бердим мен. — Илгари ҳам худди шундай гапни бир кишидан эшитгандим. Тўғрироғи, айни шу гапни эмасу, лекин...

— Қани-қани..:

— Шундай бўлиб чиқдики, бир йил ҳижолат тортиб юрдим...

— Қизиқ-қизиқ... Қани, айтиб беринг-чи..:

Шу тобда тилимни тия олмаганимдан пушаймон бўлиб қолгандим. Нега ҳам бу гапни бошлаб қўйдим-а? Ахир, ўзимгагина қизиқарли бўлган воқеани айтиб, генералнинг вақтини олиб ўтиришнинг нима кераги бор эди? Ноилож бир вақтлар, младший лейтенант эканлигимда бошлиқларга қўполлик қилганим, қўл остимдагиларга эса бақириб-чақирганим, взводда тартиб-интизом ўрната олмаганим тўғрисида қисқача сўзлаб бердим. Мени бир неча бор жазоладилар, қамаб ҳам қўйдилар шундан сўнг полк командири чақириб олиб отни бошқариш ҳақида ғалати лекция ўқиганди. «Сиз бошқариш нима эканлигини биласизми? — дея сўраганда у. — Машинистнинг паровозни бошқариши ёки шофёрнинг машина ҳайдаши ҳақида мисол келтирган билан сизга — дашт кишисига унча равшан бўлмайди...» Шундан сўнг у от ҳақида ҳикоя қила бошлади. Унинг ҳикояси менга таъсир этди.

— Йўқ, сиз тартиб билан батафсилроқ гапиринг.... У сизга нима деган эди? — суриштира бошлади Панфилов.

—У барчага маълум нарсаларни гапирди, ўртоқ генерал. Буни мен у сиз ҳам билардим...

— Шундай бўлса ҳам, айтинг-чи?

— У яхши суворий ҳақида сўзлади. Яхши суворий отни икки оёқлаб турғиза олишини, испанчасига қадам ташлата билишини, ҳатто рақсга ҳам тушира олишини айтди... Сўнгра бошқариш воситалари ҳақида сўзлади. У тизгинни ушлаш, юган ва сулиғини ишлата билиш, жимжилоқ билан ҳаракат қилиш тўғрисида гапирди...

— Хўш-хўш..: Қизиқ экан...

— Яхши суворий ҳеч қачон қўлини, ҳатто панжасини ишлатиб овора бўлмас экан, у отга ўз истагини ишора билан ҳам англата оларкан. Чўчқабоқарларгина тизгинни юлқиб тортишармиш. Хуллас, шунга ўхшаш гапларни айтди-да...

— Йўқ, йўқ.:: Давом этинг, у яна нима деди?

Панфилов ҳикоямга жуда қизиқиб қолгандай кўринарди. У жилмаяр, кўзи олдидаги ажинлари ҳам ўйнаб турарди.

— Командир бошқаришнинг бошқа усулларини ҳам айтди... От устида кўз илғимас ҳаракат билан ҳам уни бошқариш мумкин экан... Суворийнинг оёғи-чи? Фақат биргина шпор билан бошқаришнинг йигирма хил усули бор эмиш: шпорни тиккасига санчиш, ёнламасига ботириш ҳоказо... Аммо уста суворий шпорни жуда ҳам кам ишлатаркан. Тақимини қисиш биланоқ от уни тушуниб оларкан. Хўш, бунга қандай эришмоқ мумкин?

— Хўш, хўш... Қандай эришилар экан?

Панфиловнинг ғоят қизиқиб тинглаётганидан руҳланиб кетдим. Энди мен ҳам берилиб ҳикоя қила бошладим.

—От суворийнинг амрини дарҳол ижро этишига қандай эришиш мумкин? Энг муҳими — матонатли бўлиш. Айтганингни қилмадими, албатта, жазола! Кўнгилдагидай бажарса — рағбатлантир! Буни юз марта эмас, минг марта такрорла. Полк командири шуларни хотиржамлик билан айтиб берди-да, «Энди бораверинг» — деди.

— Сиз-чи?

— Олдинига у мени нима учун чақирганига тушунмадим. Орқамга ўгирилиб, чиқиб кетавердим. Бироқ, остонага етганимда, бир фикр миямга игнадай санчилди: «Бу нима қилгани, одамни отга тенглаштирдими? Мен унга ҳали от бўлиб қолдимми?!» Орқамга қайтиб: «Мен сизга от эмасман!» — деб қичқиргим келди.

Панфилов хахолаб кулиб юборди. Мен уни илгари бунчалик қувноқ ҳолда кўрмагандим, Генерал чўнтагидан дастрўмолини чиқариб, кулгидан чиққан кўз ёшларини артаркан:

— Ажойиб, жуда ажойиб воқеа экан. Демак, чўчқабоқарларгина тизгинини қаттиқ тортишаркан-да? — деди у.

Сўнгра кула-кула Кулранг қашқани силаб-сийпади-да, сўради:

— Бу от сизга ёқадими, ўртоқ Момиш ўғли?

— Жуда ҳам ёқади, ўртоқ генерал.

— Ундай бўлса, уни ўзингизга ола қолинг. Бу менинг сизга совғам бўлсин... Майли, у ҳам батальонда сиз билан бирга хизмат қилсин.

— Раҳмат, ўртоқ генерал.

Машинани ҳам кутиб ўтирмай, Кулранг қашқага миндим-да, Талғарга қараб йўл олдим.

2

Биз сиз билан табиат манзараларини тасвирлаб ўтирмаслик ҳақида келишиб олганмиз. Буни бошқалар дурустроқ тасвирлашар.

Уруш тамом бўлгач, ёз фаслида меникига бир меҳмонга боринг. Ўшанда Қозоғистоннинг гўзал жамолини кўриб, қойил қоласиз. Олмаота атрофлари, Талғар станицаси ҳамда жўшқин тоғ дарёси Талғаркани тасвирлаб ёзасиз.

Мен станицага келгач, батальон жойлашган қишлоқ хўжалиги институтининг биносини излаб топдим. Штаб бошлиғи — қотмадан келган, чаққон, қозоқ йигити Раҳимов билан танишдим. Кечагина агроном бўлиб юрган бу йигит ҳарбийча кийинмаганди. Камзулининг кўксида альпинист значоги ярақлаб турса-да, у устав бўйича туришни ҳам, рапорт беришни ҳам билмасди. Икковимиз бино ичини айланиб чиқдик. Ҳамма хоналар одамлар билан тўла, аммо ҳарбий форма кийган киши фақат мен эдим. Одамлар коридор бўйлаб санқиб юришар, хоналарда ўтириб ашула айтишар, деразалардан қараб кўчадаги аёлларга гап отишарди. «Смирно!» — командасини берувчи ҳам топилмади, биронта одам командир билан ҳарбийчасига саломлашмади.

Полларда папирос қолдиқларини кўриб, оғир хўрсиндим-да, батальонни сафга тизишни буюрдим.

Сафга тизилиш ҳам узоққа чўзилди: мен бир чеккада уларни кузатиб турардим. Ўша сафни бир тасаввур қилинг-а: кўпчилиги майкачанг чиққан, баъзиларининг оёғида шиппак, вазминроқлари камзул кийиб олишган. Бири кепка кийган бўлса, бири яланг-бош.

Альпинист зўрға сафни текислаб, «Смирно!» дея қичқирди-да, рапорт бериш ўрнига, индамасдан бетимга бақрайиб тураверди. Мен яна бир хўрсиниб, саф ёнига бордим.

Саломлашганимда, ҳар ким ўз билгича, узуқ-юлуқ жавоб қайтарди.

Ўзимни таништириб, батальонга командир қилиб тайинланганимни айтдим.

— Ҳозирча сизлар оддий граждан кийимида юрибсизлар, дедим мен, — Бироқ Ватаннинг амри бўйича ҳозирдан бошлаб ҳарбий сафга турдингизлар. Баъзиларингиз яхшигина костюм кийгансиз, баъзиларингизнинг эгнингизда эса жўнгина кийим... Кечагина сизлар турли касбдаги, турли тоифадаги кишилар эдингиз; сраларингизда оддий колхозчи ва деҳқонлар бор эди. Бугундан бошлаб эса сизлар Ишчи-деҳқон Қизил Армиясининг оддий жангчилари ва кичик командирларисиз. Мен эса сизларнинг командирингизман. Мен буюраман, сизлар эса итоат қиласиз. Амр-фармонни мен бераман, сизлар эса бажо келтирасиз.

Мен атайлаб кескин гапирмоқда эдим.

— Мен буюрган нарсани ҳар бирингиз ҳам сўзсиз бажарасиз. Кеча сиз ўз бошлиғингиз билан баҳслашишингиз мумкин эди, кеча сиз, унинг айтганини тўғрими, қонунийми, деб муҳокама қила олар эдингиз. Бугундан бошлаб Ватан сиздан ана шу ҳуқуқни олиб қўйди. — Бугундан бошлаб сизларда биттагина қонун бор, у ҳам бўлса, командирнинг буйруғи.

Сезяпман, баъзилари «бир лаҳзада барча ҳақ-ҳуқуқдан маҳрум қилиб қўяпти-ю» дегандай, менга ола кўз билан қарашяпти. Сўзимда давом этдим:

(Давоми бор).

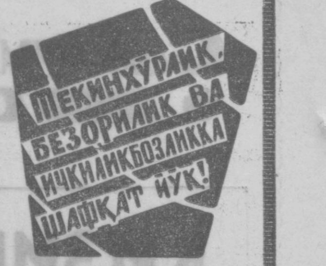

МЕЗБОН «ИЛТИФОТИ»

Сергели район милиция бўлимига ярим-ялонғоч бир киши кириб келди. Ёрдам беринглар, аҳволим чатоқ...

Қирғизистонлик пенсионер А. Полукаров Фарғонага кета туриб, 3-февраль куни Тошкентга келиб тушади. Бошпана излай бошлайди. Вокзалда санғиб юрган Валентина исмли жувон меҳмонга илтифот кўрсатиб, хушфеъллик билан уни Сергели Йўлдош шаҳарчасидаги меҳмонхонага жойлаштиришга ёрдамлашмоқчи бўлади. Хуллас, меҳмон Сергели меҳмонхонасига жойлашади. Шундан кейин жувон уни қўярда-қўймай, қаҳвахонага олиб боради-да, «зиёфат» уюштиради...

Меҳмон ярим кечада уйғониб, уён-буёнига қараса, на кийим-боши, на ёндаги ҳужжатлари ва на пули бор. Бегона уйда ётибди. Уй «бекаси» Валентинадан сўраган эди, у уриб, сўкиб, ҳақорат қилиб меҳмонни қувиб солди. Полукаров тилини тишлаганча милицияга кириб борди...

Бу жиноятни очиш оддий милиционер Л. Науменко, сержант И. Коновалов, шофер Я. Глинбергга топширилди. Улар жабрланувчидан воқеа қаерда бўлганлигини сўрашса, 10-уй эканлигини эслайди-ю, на кўчани ва на квартирани билади. Тезда қидирув бошланди. Орадан кўп ўтмай 8-квартал, 10-уй, 3-квартирага боришди. Эшикни кайф-сафодан ранги синиққан Валентина очди. Шу заҳотиёқ кийим кечак, ҳужжатлар топилди. 1350 сўм пул ҳам эгасига қайтарилди..

Валентина Мелькурева Татаристонда туғилиб вояга етган, У ҳеч қаерда ишламай юрган. Ишсизлиги, текинхўрлиги, шаллақилиги, безорилиги учун тўрт марта қамалган. Кейинги пайтларда Йўлдош шаҳарчада қоровул бўлиб ишловчи Қўчқор Холматовнинг пинжига тиқилиб, унинг уйида яшай бошлаган. Хўш, жиноятчига паноҳ берган. Қ. Холматовга нима деса бўлади? Юқоридаги жиноятга у ҳам шерик!

Иккала жиноятчи яқинда халқ суди олдида жавоб беради.

А. ПЎЛАТОВ.

Редактор С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19|II да Травиата, 20|II да Оққуш кўли.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19|II да Аяжонларим, 20|II да Улимдан кучли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19|II да Ёшликда берган кўнгил, 20|II да Нурхон.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 19|II да Освенцим жаллодлари.

КИНО

18 ФЕВРАЛДА

Ўсмирлар (2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ. «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Дўппи кийган фаришта — «СПУТНИК», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Ёлкама-ёлка — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

19 ФЕВРАЛДА

Ўсмирлар (2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Дўппи кийган фаришта — «СПУТНИК», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Қора қуюнлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

САНЪАТ САРОЙИДА

Совет Иттифоқи фашизм устидан ғалаба қилган куннинг 25 йиллигига

22 ФЕВРАЛДА

«ҚИРҚ БИРИНЧИ ЙИЛ ОЛМАЛАРИ»

ЯНГИ КЕНГ ЭКРАНЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМ

ПРЕМЬЕРАСИ

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.
Сценарий автори — Дмитрий ХОЛЕНДРО.
Постановкачи режиссёр — Равиль БОТИРОВ.
Бош оператор — Т. ЭФТИМОВСКИЙ.
Рассом — Н. РАҲИМБОЕВ.
Композитор — Г. ВИЛЬДАНОВ.
Овоз оператори — Е. ШАЦКИЙ.
РОЛЛАРНИ: Чол — НАБИ РАҲИМОВ, Анвар — Ш. ЭРГАШЕВ, Одил — У. САЛИМОВ, Мансур — С. Аҳмедов, Гуля — Т. АҲМЕДОВА, Майя — Н. СИЦИНСКАЯ, Федка — А. ФИЛОЗОВ, Пинчук — И. КЛАСС, Саид — Б. ИХТИЕРОВлар ижро этадилар.

22 февраль кеч соат 7 да фильм яратувчилари билан учрашув ўтказилади.

Сеанслар: кеч соат 7 ярим ва 9 яримда;

23 февралдан бошлаб: эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5, кеч 7 ва 9 да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Олдиндан билет сотиш кассаси эрталаб соат 10 дан кеч 9 гача очиқ.

Справка учун телефонлар: 44-21-74 (автоответчик), 44-56-18.

«узавтотехобслуживание» бош бошқармаси аппаратига бош бухгалтер ўринбосари, катта бухгалтер-молиячи, катта бухгалтер-ревизор, бухгалтер, иқтисод-план бўлими бошлиғи, меҳнат ва меҳнат ҳақи бўйича ўринбосар, катта иқтисодчи — молиячи, бош механик, секретарь-машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 25 уй.

«ТАШОБЛСАДВИНСОВХОЗ-ТРЕСТ»нинг ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАГИ СОВХОЗЛАРИГА бош бухгалтерлар ва уларнинг ўринбосарлари, бўлимларнинг катта бухгалтерлари, умумий овқатланиш бош бухгалтери;

трест аппаратига катта бухгалтер-ревизор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 30 «а» уй (1, 4, 15, 18 трамвайлар, 12, 13, 38, 48, 69 автобусларнинг «Гагарин номли боғ» бекати).

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18 ФЕВРАЛДА

ЁШ ТАЛАНТЛАР КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Равшан ШАРИПОВА, Мирза ТОҲИРОВ;

IX Жаҳон фестивали ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Одил КАМОЛХЎЖАЕВ;

VI Жаҳон фестивалнинг лауреати Анвар РУСТАМОВ.

Солистлар: Гулшод ОТАБОЕВА, Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Алижон ҲАСАНОВ, Дадахон ҲАСАНОВ, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Роза КАКУРИЕВА, Карима УЗОҚОВА, Фазилат ШУКУРОВА, Баҳодир ЗИЕМУҲАМЕДОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программада СССР халқларининг замонавий ашула, музика ва рақслари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

28 февраль эрталаб соат 11 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар бериш илмий совет кенгаши (Университет кўчаси, Студентлар шаҳарчаси, химфак кутубхона зали)да химия фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

Ю. Т. Тошпўлатов: «Целлюлоза ва унинг баъзи бир ҳосилаларини ИК-спектроскопик, рентгенографик ўрганиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университетнинг илмий кутубхонасида танишиш мумкин.

РАДИО

18 ФЕВРАЛЬ

ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18,00 «Маданият саройимизга келинг» деган репортаж (русча). 18,15 «Бошла бизни, партия» деган музикали-адабий концерт (русча). 18,40 Спорт эшиттириши (русча). 19,20 Қозоқ куйлари. 20,00 «ЎЗБЕКИСТОН ИШЧИСИ» радиожурнали. 20,30 Саноат ходимлари учун концерт. 21,00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21,10 Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт. 22,20 Х. Яҳёев шеърлари ва қўшиқлари (ўзбекча). 23,15 «Дам олиш соатида» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19,00 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги ҳикоялари. 19,30 «Шоирлар Ильични шарафлайди» (русча). 20,00 Тожик халқ қўшиқлари. 20,30 Корейс куйлари. 21,00 «Қардош халқлар адабиёти». Кабарда-балкар ёзувчиси Алим Кешаковнинг ижодий портрети (ўзбекча). 21,40 Москва. Миллионлар ленинча университети.

19 ФЕВРАЛЬ

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6,15 Тонгги концерт. 8,25 Область театрлари артистларининг концерти. 9,30 Г. Егиазарян, «Арманистон» симфоник поэмаси. 10,10 Эстрада куйлари. 10,30 «Зарафшон қизи» музикали драмасидан парчалар. 11,15 «Безорига шафқат йўқ». ЎзССР Ички ишлар министрлигининг ўринбосари У. Саидов сўзи (ўзбекча). 11,30 Ёш ижрочилар концерти. 12,30 «Олмалиқ рух заводи қурилишида» (ўзбекча).

13,30 С. Рихтер ва Л. Коган концерти. 15,15 «Саломатлик — туман бойлик» (ўзбекча). 15,20 Маданият радиоуниверситети (ўзбекча). 16,10 О. Тактакишвилининг янги асарлари. 16,50 «Правда» газетасининг обзори. 17,00 Симфоник куйлар.

18,00 «Металлурглар ташаббуси асосида» деган эшиттириш (ўзбекча). 18,10 В. Власов «Тўхтагул». Катта симфоник оркестр учун поэма. 19,20 Татар куйлари. 20,00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. 21,10 Қишлоқ хўжалик ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. 22,20 Ямин Қурбон шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 22,40 В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар. 23,15 Мақом кечаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8,25 Куйлардан-куйларга. 9,15 Реклама ва эълонлар.

19,00 Н. Парда, Янги шеърлар (ўзбекча). 19,30 «Композитор А. Бабажанян». 20,00 Рубобчи аёллар ансамблининг концерти. 20,30 Ўзбекистон артистлари ижросида СССР халқларининг куйлари. 21,00 «Чет эл шарқи адабиёти». Саодат Ҳасан Митонинг «Мўзил» номли ҳикояси (ўзбекча). 21,40 Москва. Миллионлар ленинча университети.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16,00 М. Стельмах. «Одам қони — сув эмас». Радиопостановка (ўзбекча). 17,00 Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари.

ТЕЛЕВИЗОР

18 ФЕВРАЛЬ

ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17,55 Кўрсатувлар программаси. 18,00 Телевизион янгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18,15 Ленинча меҳнат вахтасида. 18,30 «Шеърият мухлисларига». 18,45 Ёш ижрочилар концерти. 19,25 Телевизион янгиликлар. 19,40 Реклама.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20,00 Кўрсатувлар программаси. 20,05 Янгиликлар. 21,15 Халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. 21,00 Янгиликлар. 21,05 Ўқувчилар учун. «Санъат ҳақида ҳикоялар». 21,30 «Ишчилар заставкасида». Иккинчи эшиттириш. 22,00 Рангли телевидение. «Нўль градусдаги муҳаббат». Бадиий фильм. 23,30 «Вақт» информацион программаси. 24,00 Интервидение. «Ленин мукофоти лауреатлари». С. Прокофьев. 01,00 Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17,55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18,00 Ўсмирлар учун. «Старшеклассник» программаси. 18,45 Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган ғалабанинг 25 йиллиги олдидан. «Жасоратга чорловчи ҳаёт». Ҳужжатли фильм. 19,20 Эстрада куйларидан концерт. 19,55. Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20,00 «Шаҳар ўзи ҳақида ҳикоя қилади». Телефильм. 20,45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мардлик — мангулик». 21,25 «Сенинг остонангда». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет. 18 ФЕВРАЛЬ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари — 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими —33-65-57, эълонлар бўлими —33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579 НАШР 2731. Р. 02264.